

Stadsförnyelse och hållbara transporter, Schweiz, Tyskland, Frankrike

Studieresa Trafiktekniska föreningen, 22 - 25 september, 2011

Nu tar vi upp en nygammal tradition igen – studieresor med Trafiktekniska Föreningen. För att kunna få in så många intressanta besök som möjligt så tar vi Basel som bas. Det betyder att vi kommer att kunna besöka Zürich, Basel, Freiburg och Mulhose och se stadsförnyelse, kollektivtrafik, cykeltrafik, trafikstyrning, parkering, stationer, tågtrafik osv. Studieresor är ett av de mer effektiva sätten att inhämta ny kunskap och förkovra sig tillsammans med andra likasinnande. Välkommen med din anmälan, deltagarantalet är begränsat, först till kvarn gäller.

Boende

Vi bor på bra hotell i Basel som ligger max 1 timmas tågresor från respektive studieobjekt.

Resor

Alla resor lokalt görs med tåg och ordinarie kollektivtrafik.

Reseledare och resupplägg

PG Andersson, Trivector (kollektivtrafikguru)

Stephan Bösch, Trivector (uppvuxen i Basel)

Kostnad

Resan startar i **Zürich**. Deltagarna ombesörjer själv resan dit, med nattåg från Köpenhamn, eller flyg från lämplig flygplats. Resan kostar (självkostnad hotell och lokala resor), ca 5500:-. Trafiktekniska Föreningen står för planering (det mesta görs idéellt) och minst en middag.

Anmälan

Preliminär anmälan senast 1 juli, på tf-resa@trivector.se. Resan kommer att ha ett begränsat antal platser. Slutlig anmälan i augusti.

Dag 1 – Torsdag 22 september 2011

Förmiddagen ankommer resenärerna till **Zürich** där vi äter en gemensam lunch vid 12-tiden. Nedresa med nattåg från Köpenhamn eller med flyg från lämplig destination.

Eftermiddag **studiebesök vid SBB (Schweiziska förbundsjärnvägarna)** med intressanta föreläsningar om järnvägsplanering (just nu jobbar man med tidtabellen som ska gälla om 10 år!):

- taktfasta tidtabeller
- trafikupplägget Bahn 2000 med möten på de stora knutpunkterna på minuttal 00 och 30
- upprustning av stationer
- stationsnära bebyggelse
- kapacitetsutnyttjande på järnvägen.

Tåg till **Basel**, inkvartering på hotell där, för hela resan.

Dag 2 – Fredag 23 september 2011

Dagen ägnas åt besök i **Freiburg** im Breisgau med 40 år av konsekvent trafikplanering.

Staden är den största i regionen Breisgau i sydvästligaste Tyskland, som i väster gränsar till Frankrike och i söder till Schweiz. I öster ligger Schwarzwalds branta bergsmassiv. Staden heter formellt Stadt Freiburg im Breisgau, grundades år 1120, och har 220 000 invånare. Invånarantalet ökar stadigt i stadsdistrikten, till skillnad mot de flesta andra tyska städer. I undersökningar återkommer Freiburg ständigt som en av de städer tyskarna helst skulle vilja bo i. Regionen som helhet har ca 400 000 invånare.

I mitten på 1970-talet togs ett nytt grepp då man upplevde problem med den ökande biltrafiken i staden. Det stod klart att den dittillsvarande utvecklingen inte kunde stå oemotsagd. Då uppfanns mobilitetskonceptet. Mobilitetskonceptet vilar på fem grundpelare och syftar ytterst till en varaktig säkring av invånarnas tillgänglighet till staden med dess funktioner (det man oftast felaktigt benämner "rörlighet") i kombination med en hållbar stadsmiljö. Pelarna är:

- Utbyggnad av kollektivtrafiken. Detta är det område där VAG (kollektivtrafiken) naturligtvis har fått spela störst roll, bl a ingår satsningar på spårvägen
- Cykeltrafik. Goda möjligheter (infrastruktur) för cykling är ett måste i all tillgänglighetsplanering och ökar bl a kollektivtrafikens räckvidd.
- Trafiklugnande åtgärder. Framförallt för trafiksäkerhetens skull. Bland annat är bilgator i bostadsområden alltid 30-säkrade.
- Trafikstyrning. Genom en medveten infrastrukturplanering och trafikledning försöker man koncentrera personbils- och lastbilstrafiken till för ändamålet avsedda trafikleder i lägen där ett minimalt antal boende störs, där framkomligheten prioriteras. Övrigt gaturum ska sedan fredas så långt det är möjligt
- Parkeringspolicy. Det är mycket dyrt att parkera i centrum, medan det är gratis att parkera på park-and-ride-anläggningar i anslutningar till spårvägslinjerna i mer perifera lägen

Vi kommer att kunna se allt detta på plats och siktar på följande huvudområden:

- Trafikplanering för gång, cykel och kollektivtrafik i en stad där bilens betydelse minskar
- Besök i de nya, internationellt uppmärksammade, bostadsområdena *Rieselfeld* och *Vaubahn*.

- Gångator i centrum
- Central småskalig spårvägshållplats
- En av Europas bästa bytespunkter stadstrafik-tåg vid stationen

Restider 9.00-9.50 till Freiburg och åter 16.00-16.50.

Dag 3 – Lördag 24 september 2011

Besök i **Mulhouse** där vi på förmiddagen har fokus på spårvägen och den stadsförnyelse som skett kring denna. Vi kan även se på den första, i december 2010, öppnade tramtrain-linjen i Frankrike.

Mulhouse är centralort i området, som inkluderar fyra distrikt (kommuner), med sammanlagt 235 000 invånare. Alla kommuner i regionen är med och finansierar åtgärderna i programmet, trots att de huvudsakligen genomförs inne i staden. Programmet syftar till att minska utsläppen av växthusgaser, ökad ekonomisk tillväxt, ökad levnadsstandard och ökad integration i området. Huvudpunkten i programmet är den stadsspårväg som öppnades 2006 och som förbinder stadens centrum med ytterområdena.

Även om spårvägen är det största och kanske mest påtagliga projekt som kommit av transportplanen, så är det viktigt att poängtera att den är en del i planen och inte kan ses som ett ensamt projekt.

Vägnätet har byggts om med ringleder som ersättning för breda vägar genom centrum, så att genomfartstrafiken reducerats väsentligt. Dessutom har två stora pendlarparkeringar (500 platser) anlagts i anslutning till spårvägen, med fördelaktiga priser för den som väljer att ställa bilen utanför centrum. P&R-anläggningarna (Park & Ride) har visat sig mycket populära och kommer att behöva byggas ut ytterligare.

En parkeringspolicy har tagits fram, och antalet parkeringsplatser i centrum har reducerats. Parkering prioriteras för de boende i centrum.

Eftermiddagen blir lite mer lättsam med besök på det stora **bilmuseet Cité de l'Automobile** (<http://www.collection-schlumpf.com/en/schlumpf/>) och/eller det franska järnvägmuseet Cité du Train (<http://www.citedutrain.com/en/train/>) – båda är Europas största och är internationellt berömda.

Restider 8.40-9.20 till Mulhouse och åter 16.00-16.40.

Dag 4 – Söndag 25 september 2011

Besök i **Basel** där vi bott på hotell under hela resan. Vi ser på stationen i **Basel SBB** (cykelgarage, själva stationen). Sedan med spårvagn till **spårvägsförlängningen mot Tyskland** (byggplats; ett litet föredrag om utbyggnadsplanerna hålls där). Därefter till **Bahnhof St. Johann** där det har skett mycket de senaste åren (motorväg under staden, förändring av stadsmiljön, omdragning av spårväg etc...). Till slut tillbaka till stationen.

Efter gemensam lunch skingras vi för återresa mot hemorterna med tåg eller flyg.